

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
PIAȚA LIBERTĂȚII BRASOV
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru streinătate 800 lei
Anunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Fără o presă națională cinstită și democratică, un popor nu va da niciodată măsura însușirilor lui culturale și politice. E ca și cum ar grai prin gura streinului.

„ALEGEREA” DELA BOCȘA

Cu prilejul mascaradei electorale dela Bocșa, unde a fost scos ales după cunoscuta rețetă liberală candidatul guvernului, s'a reeditat din nou seria nefărită de ingerințe și abuzuri, complectându-se cu câteva apucături noi, ca totuși să existe și o oareșicare variație.

Din rapoartele ce ne sosese dela fața locului spicim câteva cazuri tipice.

Partidele de opoziție nu și-au putut desfășura propaganda la fel cu cel guvernamental, pentru că aparatul administrativ și jandarmeria din cercul Bocșei, nu îngăduiau propaganda decât pe temeiul unor autorizațiuni. Dar obținerea acestor autorizațiuni era legată de aprobarea ce trebuia dată de patru autorități diferite cu 4 peceti și 4 semnături. Cu acest chip, opoziționiștii au fost purtați pe drumuri timp îndelungat și când au putut obține autorizarea, un prețios timp material trecuse și propaganda a fost redusă sub minimum posibil.

În schimb, candidatul guvernamental, însoțit de trei prim-pretori, s'a plimbat în lung și în lat.

Aparatul administrativ s'a datat la acte de teroare de tot felul. Astfel s'au acordat și s'au suprimat brevete împotriva legii; s'au făcut destituiri de funcționari inferiori, iar unii notari cercuali au fost suspendați din serviciu și concentrați la prefectura Lugoj.

Cu toate măsurile abuzive, administrația și-a dat însă seama dela început că nu va câștiga alegerea decât prin falsificarea votului. În primul rând s'a sportit dela 14 la 19 numărul secțiilor de votare, pentru 28 comune cât numără cercul.

Au fost secțiuni de votare prezidate de câtră primari și notari, ba altele — unde încrederea

guvernamentală nu cuprindea pe unii primari, — au făcut necesară prezența unor militari puși să prezideze și ei, cu mai mult folos pentru candidatul liberal.

Profitând de schimbarea mersului trenurilor, — schimbare efectuată numai pentru alegeri, spre a păcăli pe alegători și a-i face să nu mai apuce trenul spre a merge la secția respectivă de vot — prezidenții au închis operațiile înainte de ora legală și au redus astfel la 60 la sută numărul votanților.

Dar toate acestea au culminat printr'un metod prielnic de votare pe față și prin furtul buletinelor candidaților opoziției. Biroul electoral central a avut grija să procure secțiunilor de votare plicuri albe foarte transparente, așa încât numele candidaților imprimate cu caractere mari și culoarea distinctivă de aceea a cartonului, fiind vizibile făcea posibilă controlarea votului. Atât prezidentul biroului de votare, cât și asistenții au putut nota pe fie-care alegător cu cine votează. Acolo unde s'a văzut că opoziția este tare, — și în prima zi, până la furtul urnelor, candidatul național a fost mereu în fruntea voturilor, — s'a operat după împrejurări.

Una din „operațiunile” vrednice de regimul care ne conduce, este schimbarea voturilor d-lor d-lor Caius Brediceanu și dr. Teicu prin acelea cu numele d-lui Vuia, liberal, efectuată la secția de votare Scăiuși.

La închiderea votării, în prima zi, s'au controlat buletinele introduse în urna albă și s'a constatat că d-l Vuia, candidatul liberal, avea 135 voturi, iar d-l Caius Brediceanu, — cel mai sus la clasificație, — obținuse 330 voturi. Cu

tot protestul delegaților opoziției, prezidentul biroului Scăiuși a împachetat voturile într'o hârtie, fără a aplica pecetea, iar pachetul l-a introdus într'o casă de fier, a cărei cheie a luat-o d-sa.

A doua zi de dimineață, controlându-se pachetul, s'au găsit 370 voturi pentru liberalul Vuia și numai 160 pentru d-l Brediceanu, iar candidatul țărănist d-l Tzeicu, a rămas cu 60 voturi. Deși constatat acest furt, nu s'a consemnat nimic în procesul-verbal, fiindcă prezidentul a refuzat s'o facă.

La fel s'a procedat și la alte secțiuni, obținându-se astfel majoritatea pentru d-l Vuia.

Credem că amănuntele de mai sus n-au nevoie de nici un comentariu, căci ele grăesc dela sine. Ceea-ce trebuie să doară și în același timp să revolte însă pe fie-care cetățean și patriot este, că pe când la alegerile recente din apus s'au dat în toată libertatea lupte pentru principii mari me nite să garanteze pacea lumii și să așeze statele pe temelii solide, fie-care cetățean având posibilitatea să-și dea neinfluențat de nimeni votul său, — la noi alegătorul nu numai ca cu greu poate pătrunde la urna electorală, dar, dacă chiar i-a succes aceasta, îi se fură sau înlocuiește votul.

Trist dar adevărat!

Un consiliu de miniștri s'a ținut ieri. D-l dr. I. Nistor, ministrul Bucovinei, care s'a înapoiat dela Viena zilele acestea, a comunicat mersul tratatelor pentru lichidarea chestiunilor litigioase dintre România și Austria, precum și diferite chestiuni politice externe cari privesc țara noastră.

Parlamentul se va deschide pe ziua, de 20 Mai. În legătură cu această apropiată deschidere, s'a fixat programul de activitate a Camerei și Senatului.

Conferența d-lui Iuliu Maniu

Patima liberală în fața aprecierilor obiective.

Ura pe care partidul liberal o are față de cel național-român, este fără margini. Nici chiar față de probleme mari, superioare nu pot avea liberalii respectul pe care acestea-l pretind și-l merită din partea omului cult.

Dovadă — comentariul pe care „Viitorul” îl face conferinței dezvoltate de d-l Iuliu Maniu la Institutul Social din București. Oficiosul guvernului nu poate ca măcar în această critică să rămână obiectiv și să uite că probleme ce cea tratată de d-l Maniu trec cu mult peste drele luptei de partid. Patima limbresă ori-ce acțiune sau vorbă liberală când e vorba de persoane ale Partidului Național.

Ori noi, tocmai în faptul acesta vedem revolta inferiorului pățimas și gelos în fața superiorității.

Iată ce scrie ziarul menționat despre conferința de Duminecă a d-lui Iuliu Maniu:

D-l Maniu și-a dezvoltat „în fine” conferința „Problema minorităților”, — conferință amănata de foarte multe ori până acum.

(Dar — întrebăm noi — șeful partidului liberal când a dezvoltat astfel de probleme de un interes atât de important pentru țara noastră și viitorul ei? Când și unde? — Nota „Gaz. Trans.”)

Tactica întrebunțată de d-sa ne amintește pe aceea utilizată la Budapesta: Când vorbea cu unghurii, avea limba căptușită cu mătase pe o parte și pe cealaltă cu ghimpi. Conferința d-sale se poate împărți în două părți distincte, una excluzând pe cealaltă. Contrastul a fost atât de evident, încât a produs în auditorii o reală uimire și o profundă decepție. În prima parte d-sa a enunțat principiile unui adevărat român, iar în a doua a făcut o demagogie vînovată în favoarea minorităților pentru cari nu găsea destule cuvinte de critică în prima parte.

A intra în discuție cu „Viitorul” înseamnă a nu prețui vremea. Opunem deci pătimei și urei ce se desprind din rândurile de mai sus ale oficiosului liberal, următoarele aprecieri obiective ale altor ziare din Capitală.

Voci de presă.

Ziarul „Adevărul” scrie următoarele: |

Conferința ținută Duminecă la Institutul Social de șeful partidului național a fost cea mai importantă din acest an. Și importanța stă atât în chestiunea tratată: Problema minorităților, cât și în semnificația programatică a tratării. D. Iuliu Maniu a considerat această conferință ca un prilej pentru o amplă profesune de credință și a expus astfel păreri, cari pot fi consi-

derate nu numai ca niște idei personale de ordin mai mult sau mai puțin teoretic, ci ca un program practic al unui om de stat în măsură să exprime concepția unui întreg partid.

De fapt, d. Iuliu Maniu a și depășit cadrul strict al chestiunii minorităților pentru a expune o vastă concepție constituțională. Și acest lucru a fost pe cât de necesar pe atât de util, din partea unui șef de partid, care nu a participat la discuția parlamentară a Constituției actuale. Până acum Partidul național nu găsisse prilejul de a și expune în mod atât de amănunțit și de obiectiv programul constituțional.

Constatăm din conferința dlui Maniu, al cărei sincer avânt a impresionat auditoriul, că Partidul național rămâne credincios principiilor înaintat democratice, dar în același timp naționale ale proclamației dela Alba-Iulia. Pornind dela ideea statului național român și excluzând decidențele minorităților de a da statului nostru un caracter multi-național sau poliglot (cum spune d. Maniu), d-sa a afirmat că problema minorităților nu poate fi deslegată prin forță, ci numai într'un spirit potrivit cu principiile liberității individuale de conștiință, învățământ și grai.

Ideea d-lui Maniu s'a exprimat limpede în pasajul unde d-sa a arătat că minoritățile trebuie să fie lăuate a participa la viața politică în stat în raport cu importanța lor numerică (este exact formula pe care o găsim și în manifestul de ieri al d-lor Iorga și Argetoianu) și că aceste minorități trebuie lăuate a și dezvolta însușirile de rasă atât individual cât și colectiv prin libera folosință a limbii lor în învățământ și în raporturile cu autoritatea, cel puțin în regiunile unde formează grupuri numeroase. Un singur lucru poate fi contestat minorităților și anume dreptul la autonomie națională în cuprinsul statului, căci o asemenea autonomie ar altera însuși caracterul și bazele statului român.

D-l Maniu a dezvoltat aceste principii accentuând mai ales dreptul minorităților de a se instrui în limba lor proprie. Pentru a evita un echivoc d-sa stabilise în prealabil bazele politice naționale de stat. E un program pe care orice democrat îl va accepta fără rezerve.

Marele cotidian „Universul” comentând conferința d-lui I. Maniu scrie între altele:

„O problemă politică de cardinală importanță pentru viitorul popului stat român a fost dezvoltată de unul din cei mai calificați conferențieri a o face, depășind astfel interesul obicinuț al instructorilor disertațiuni inaugurate de Institutul Social Român.”

De aceea credem util a fixa asupra câteva reflexiuni sumare.

In conferința d-lui Maniu se pot distinge trei părți esențiale: examenul problemei minorităților etnice, programul politic general al unei doctrine naționalisto-democratice și în fine viziunea larg concepută a unei confederațiuni politice, care în Orientul Europei să închegă în jurul națiunii românești o forță politică și culturală asigurând integritatea teritorială, politică și națională a României Noi.

Un ton obiectiv și o preocupare de a face mai mult știință politică decât oportunist politic a dat conferinței un interes pe care cetitorii rezumatelor publicate l-au putut aprecia.

Munca și religie

La vechii Perși, datorită de-a cultiva pământul și de-a-l cultiva bine, era o datorie religioasă.

Ca închănări ai soarelui, ei erau obligați să-și părăsească așteranturile de odată cu revărsatul zorilor, când își făceau prima rugăciune din zi, după care se începea îndată munca.

Legea lor oprind consumația de beutură bășivă, Perșii erau un popor de oameni treji, pururea veseli și iabitori de dreptate.

Pământul însuși era socotit de un corp de zece și una dintre cele mai mari datorii era ca să-l păstreze în cea mai mare curățenie.

Grădinile Perșilor erau de o rară frumusețe, iar ogorul împărginit și orice loc neglijat era socotit de recurat. Proprietarul unui asemenea loc nu putea intra în templu, nici nu se putea ruga în fața „focului sacru” care simboliza curățenia absolută și strălucirea de-zece.

Refugiați în India de persecuțiile arabilor, unde își păstrează încă vechea credință, Perșii sunt și astăzi model de muncă și curățenie. Teritoriile cultivate de ei sunt un adevărat rai pământesc și izvor de nesecată bogăție.

Carlyle, adâncul cunoscător și regenerator de suflete, inspirat de religia Perșilor, a scris și el nemuritorile cuvinte: „a munci înseamnă a te ruga”.

Spre deosebire de religia parșistă sau zoroastriană, creștinismul a recomandat dela început, ca mijloc de perfecțiune și mântuire, o viață de asceză, o viață trăită în meditații și nestăruite rugăciuni, o viață fără muzică. Multele sărbători de astăzi, sunt încă rămășițele unor timpuri când munca nu însemna o virtute, o datorie.

Cu câteva zile înainte citisem într-o revistă, un articol al d-lui profesor Iorga, în care, marile noastre istoric se jelua că țărani nu lucrează pământul ce li s-a dat în baza legii agrare, ci-l ardează; iar alții îl lasă să înțelenească.

Nu se poate un mai mare păcat decât acesta, dar nu se poate nici să constrângi pe cineva cu silit să lucreze — cum crede d-l profesor Iorga că s-ar putea face.

Ce-a-ce ar putea regenera poporul nostru și-l-ar putea face mai conștient și nu e forța administrativă ci religia pe care el încă nu o cunoaște: religia muncii.

Învățați poporul că adevărata religie, adevărata credință și adevărata iubire către d-nezeu stă în muncă; câmpiile noastre vor da mai multe roduri și viața va fi mai fericită.

Se caută fete care știu lucrul covoarelor românești și țesutul pânzoi și mătaselor.

Se angajează și fete care nu știu și doresc a învăța.

Strada de mijloc 45 Opron. 2-2

Suveranii României în Anglia

La banchetul oferit Marșii la Londra în onoarea Suveranilor noștri, Regele Angliei a rostit următorul discurs:

Cuvântarea M. S. Regelui Angliei
Sunt peste 30 de ani, de când Regele Carol a călcat pe pământul nostru. Buna primire pe care i-a făcut-o atunci Regina Victoria și poporul englez exprima sentimentul general că România a obținut libertatea sa și autonomia sa, mulțumită în bună măsură inteligenței practice și eforturilor infatigabile ale Suveranului său.

Astăzi plăcerea pe care regina și cu mine o simțim de-a primi pe Majestățile voastre, o știu, este împărtășită de întregul meu popor.

Suntem fericiți de-a vedea că munca suveranilor români în ultima jumătate a secolului trecut n'a rămas nerodnică și că cele 17 milioane de suflete care dătoresc astăzi fidelitate Majestății voastre au ieșit din vârtelul anilor receși, formând o națiune liberă și unită înăuntrul nouilor frontiere largite.

Cu toate că noi, pe insulele noastre, suntem separați de regatul Majestății voastre de înfrinderea întregului continent european, am urmărit totuși în todeauna cu simpatie și pricepere, dezvoltarea progresului a acestui popor avansat al Românilor pe țărmurile Mării Negre, în tot cursul luptelor seculare pentru a dobândi și conserva independența sa.

Poporul vostru, cu drept cuvânt, mândru de-a descinde din vechii romani a dezvoltat o energie și o vitalitate icari caracterizau vechiul imperiu roman.

Când ne întorscăm cu privirea asupra luptelor și încercărilor interminabile ale marelor războaie, constatăm cum au fost făurite nouile inele mai tari ale lanțului de camaraderie care ne leagă prin încercările suferite pentru o cauză comună.

Fie ca aceste inele să rămână veșnic intacte. Cursul dărij al armatei române, cu toată inferioritatea sa numerică și a dezavantajelor covârșitoare precum și eroicele lupte dela Mărășești au adăugat o nouă strălucire în paginile istoriei sale.

Astăzi umbra războiului a fost risipită și țările noastre ca membri sinceri ai Societății Națiunilor, sunt unite în stăruirile lor de a menține concordia și încrederea mutuală printre popoarele universului prin intermediul acestei societăți.

Politica constantă a țării mele este pacea și e o mare încurajare a simți că în una din cele mai turburate regiuni din Europa ne putem sprijini pe moderarea și pe sfatul prudent al unui popor de veche civilizație, de prietenie încercată și de inteligență vie.

Doresc să mă folosesc în special de acest prilej pentru a spune cât de mult apreciez concursul elocvent și înțelept ce l-au dat reprezentanții români dela conferința din Lausanne ministrilor mei. Prin colaborări de această natură numai poate fi menținută pacea în sud-estul european.

Dar afară de scopurile ce le urmărim mai există între noi și alte legături mult mai strânse. Majestatea sa regina, scumpa mea verișoară este de origine engleză și e privită pe insulele noastre cu același simț și afecțiune ca și în România și ocupă în inima poporului nostru un loc care se apropie de cult. Sunt mândru că Majestatea voastră are așa de mare încredere în instituțiile noastre în cât a încredințat educația fiului său mai mic, prințul Nicolae unei mari școli publice engleze. El servește acum ca ofițer pe

bordul unui vas de război englez și sunt convins că în viitor el va conserva o dăoasă amintire despre viața ce a petrecut-o la Eton și despre timpul în care a primit instrucția în marina engleză. Ridic paharul în sănătatea Majestății voastre și a reginei. Fie ca domnia voastră să fie prosperă și să trăiți mulți ani pentru a vă bucura de fidelitatea și devotamentul unui popor unit și fericit.

Răspunsul M. S. Regelui României.
Suntem profund mișcați Regina și cu mine pentru cuvintele ce ne-a adresat Majestatea voastră și pentru cordiala primire ce ne-a făcut Majestatea voastră și poporul englez. Majestatea voastră a avut bunătațea să evocare lunga și fecunda domnie a regelui Carol, regretatul meu unchiu.

Progresul îndeplinit de țara mea dela epoca, în care regele Carol a fost oaspetele Angliei și a gloriei regine Victoria, are într-adevăr o importanță considerabilă și mulțumesc Atotputernicului că mi-a fost permis după suferințele la care a făcut aluzie Majestatea voastră, de-a saluta aspirațiile seculare ale națiunii române.

Sunt mândru că soldații noștri au putut da pe timpul marului război probe de curaj și de eroism armată britanică pentru triumful principiilor de dreptate și civilizație.

Pot să asigur că nu există o altă țară mai hotărâtă și mai atașată de cât România la politica de pace și de solidaritate internațională, conform cu principiile societății Națiunilor. Prețuind dinde a început acțiunea noastră se va putea exercita, ea se va manifesta în interesul păcii.

Era deci, natural ca reprezentanții noștri la conferința din Lausanne să ofere ministrilor Majestății voastre tot concursul de care s'au avut buna voință a amintii. Sunt convins că legăturile care unesc în mod atât de fericit țara mea de marele și puternicul imperiu britanic, vor exista în todeauna. Regina care n'a uitat nici odată că a fost princesă engleză din naștere și care nu se poate întoarce în țara sa natală fără să fi cuprinsă de un sentiment de profundă emoție foarte naturală este profund mișcată de sentimentele pe care Majestatea voastră n'a încetat nici odată să le manifesteze. În același timp simțim dorința cordială de a exprima mulțumiri din tot sufletul Majestății voastre pentru bunătațea și afecțiunea ce s'au manifestat față de fiul nostru mai mic care s'a făcut studiile la liceul Eton și care termină educația sa militară în rândurile glorioasei marine britanice.

Ridic paharul meu în sănătatea Majestății voastre, în sănătatea Majestății sale regine, în sănătatea întregii familii regale și pentru prosperitatea și gloria puternicului imperiu, peste care domnește Majestatea voastră.

Brubica veselă.

„Noia pereche”

Fuziunea N. Iorga — C. Argetoianu.

Vorbind despre fuziunea partidului d-lui prof. N. Iorga cu partidul d-lui C. Argetoianu, oficiosul guvernului se pare împăcat în fața evenimentului. Pentru ce? Poate, fiind anumite și mai multe cauze, asupra cărora nu insistăm.

Reproducem însă din „Viitorul” câteva rânduri, în cari comentază această fuziune.

Întâie:

„Partidul d-lui prof. N. Iorga și partidul d-lui C. Argetoianu au fuzionat. Căsătoria civilă și cea religioasă s'au făcut în ultimele două zile și dacă, am lua aparențele drept realitate, am putea chiar socoti noui eveniment politic drept o căsătorie fericită într-o tinerie” căsătorii dădea impresiunea unor oameni pe deplin mulțumiți.

„Negreșii, ne vom feri ca de foc, să turburăm, prin vre-o privire indiscretă, armonia noii gospodării, unei pentru noi înțelegerea unei serioase căsnicii politice este întotdeauna binevenită.”

„Desigur, înțelegerea realizată în ultimele zile și sărbătorită aseară printr-un banchet la Athènes Palace, va aduce după unii oarecare lamuriri în situația politică. Fără îndoială, n'am pierdut speranța că din experiența trecutului, atât d-l prof. Iorga cât și d-l C. Argetoianu au putut trage învățăminte prețioase — și în această privință unele declarațiuni de ieri par a făgădui acest lucru.”

S'a încheiat așadar o nouă „căsătorie”, care — vorba „Viitorului” — poate fi privită ca o „căsătorie fericită într-o tinerie” căsătorii dădea impresiunea unor oameni pe deplin mulțumiți. Indicii siguri deci că partidul rășărit din această fuziune merită să-și vadă realizat motivul căsătoriei: venirea la putere. Ce fericire pe țară să aibă în fața o pereche de „curând căsătorii” și ambii „pe deplin mulțumiți”. De sigur și valută scăzută și

mizerie vor dispărea în fața pe deplin mulțumitei „pereche”, despre care „Viitorul” spune că „din experiența trecutului a putut trage învățăminte prețioase — și în această privință unele declarațiuni — dela banchetul cununiei — par a făgădui acest lucru.”

Ba, mai spune încă ceva „Viitorul”, că „înțelegerea a acestei căsnicii este binevenită.”

Dacă-i așa — felicitările noastre. Iar drept cadou de nunță trimitem noii perechi, următoarele păreri ale „Viitorului” asupra noului ginere.

„Viitorul” din 1922, Duminică 3 Ianuarie scria:

„Dar a discuta cu d-l Iorga program și consecvență politică, este o cere orbului impresiile lui asupra picturii și surdului să fie critic muzical.”

Mercuri 11 Ianuarie 1922, același ziar spunea despre d-l Iorga:

„... un raționament straniu, merit să întunece, în loc să lumineze, conștiința opiniei publice. D-l N. Iorga judecă pătimăș, condus de pasiunile momentului. Mai mult, d-sa nu poate păstra o singură și unitară linie de conduită în spațiul unui articol.”

Joi 18 Ianuarie 1922, scria astfel:

„E deci foarte firesc ca opinia publică să nu susțină pe un om, care pune în locul convingerilor, numai patimă, ură și numai interese personale.”

În 22 Ianuarie același an: „Adevărul e însă, că la toate momentele grele d-l Iorga a fost la postul său de vorbărie goală și de permanentă confuzie.”

Să ne ierte „tinerii”. Pașagele de mai sus le-am reproduis fidel din „Viitorul”.

Din parte ne noroc, fericire și mulțumită, deplina.

Inițierea pădurilor comunale

În consiliul de miniștri Vineri a fost reluată discuția asupra proiectului referitor la inițierea pădurilor comunale.

După principiile fundamentale ale acestui proiect, ordinea de expropriere a pădurilor, va fi următoarea: ale statului, ale persoanelor juridice și — unde va fi nevoie — pădurile particulare. Plata pădurilor expropriate, se va face în Lei aur, iar exploatarea în conformitate cu reg. mul silvic în vigoare.

Proiectul mai prevede: respectarea contractelor de exploatare în ființă și scutirea de expropriere a pădurilor moștenitor.

În fiecare comună se va constitui o comisiune, care să stabilească nevoile silvice ale populației.

Soluți păduros al pădurilor ex. loatale astăzi, rămâne proprietatea statului.

S'a dispus instituirea unor comisii, formate din specialiști, cari să alcătuiască reglementul de exploatare, și să stabilească lucrările pregătitoare, în vederea expropriării.

O scrisoare de recunoștință

Din Mărgineni ni se scrie: Întors acasă din America chiar aproape de sărbătorile Paștilor m'a surprins foarte mult și m'am bucurat totodată de ceace am văzut în comuna mea natală Mărgineni, jude. Făgăraș. Am găsit înființat de un an și jumătate prin străduința preotului gr. cat. Valeriu Crișanu „Căminul Cultural Baronul David Urs de Mărginea” bine condus, având deja un fond destul de însemnat și o bibliotecă numeroasă cu cărți bine alese pentru popor. Căminul a aranjat până acum două reprezentații teatrale, despre cari am auzit, că au fost deplin reușite. De-altcum am avut prilej să mă conving despre aceasta personal, căminul aranjând pentru a treia oară o frumoasă reprezentație în ziua de 28 April. a. c. (a doua zi de Paști), la care avui fericirea să asist și eu. S'au reprezentat trei piese și un monolog atât de bine, încât am rămas surprins. Să nu fi văzut, nu a-și fi putut crede, că satele noastre pot fi în stare să reprezinte așa lucruri frumoase. Am admirat dibăcia consătorilor mei, cât și străduința depusă de d-na și d-l preot Valeriu Crișanu pentru neobosită muncă ce au depus-o la reușita producției, instruind pe cei cari au jucat în piesele „Militărește”, „Divorțul” și „Țiganul la vânat”. Anton Comșa a produs foarte bine pe „Herșeu Bocogiu”.

Cu astfel de conducători comuna noastră va înalta în cultură și consătorii mei îl vor încununa cu dragostea și recunoștința lor.

Ioan Păuna.

Comitetul Despărțământului Tășnad al Astrei invită la adunarea sa generală ce va avea loc la 18 Maiu st. n. 1924 în saletel hotelului „Royal” din Tășnad.

Programul festivalului este următorul: La orele 8 sf. Liturghie; va cânta corul liceului „V. Lucaclu” din Careii-Marș. La orele 11 adunarea Despărțământului: 1. Cuvântare de deschidere. 2. Constituirea noului comitet al despărțământului. 3. Raportul secretarului general. 4. Conferință populară. 5. Inscrierea membrilor noi și propuneri.

După adunare va urma un program bogat și variat executat de către corul liceului de stat „V. Lucaclu” din Careii-Marș.

Vasile Păcaștu protopop, p. președinte.

Vasile Șuta profesor lic, secretar general.

Reuniunea de Inmormantare din Brasov-Scheiu

CONVOCARE

Domnii membrii ai Reuniunii de Inmormantare din Brasov-Scheiu sunt invitați la Adunarea generală, care se va ținea Duminică în 25 Maiu a. c. la 3 ore p. m. în localul băncii „Brașoveana” cu

Ordinea de zi:

1. Raportul Comitetului pe anul 1923.
2. Socotelile Reuniunii pe anul 1923.
3. Alegerea comisiei cenzurătoare pe 1924.
4. Propuneri eventuale.

NB. Adunării generale vor premerge Parastasele pentru odihna sufletelor membrilor decedați ai Reuniunii, ținute dimineața în bisericile de Pe Tocile și dela Sfântul Nicolae din Prund.

B r a ș o v, din ședința Comitetului ținută la 10 Maiu 1924.

Nicolae Babole
secretar.

Arseniu Vlăden
prezident.

DEBIT Co. Bilanț pr. 31 Decembrie 1923. CREDIT

DEBIT		CREDIT	
L e i	b.	L e i	b.
La Co. Cassa		Per Cot Fond disponibil	19.903 20
" Lib. Brașoveana		Per Co. Fondul El. A.	
No. 104	134 50	Popovici	591 13
La Co. Lib. Brașoveana		Capitalizat 10%	59 10
No. 4	23521 40	Per Co. Fond de rez-	
La Co. Lib. Brașoveana		zervă	5.130 13
No. 594	649 —	Capitalizat 10%	513 —
Inumerar	24.304 90	Per Co. Fondul stea-	
	658 91	gului	202 50
Hărțile de valoare.		Per Co. Brașoveana	
La Co. Cvote Cooper.		Datoria	22.905 —
Brașov-Scheiu	512 —	Crestere	15.366 —
La Co. Acții Brașoveana			
Fond disp. 166			
buc.	9007 —		
La Co. Acții Brașoveana			
Fond de rez. 37			
buc.	2009 50		
La Co. Acții Brașoveana			
Emis. II. rata I. 20300 —	31.828 50		
Steagul Reuniunii	308 75		
Cărțile 877 à 10 Lei	7.569 —		
	64.670 06		64.670 06

DEBIT Co. Pierdere și Profit. CREDIT

DEBIT		CREDIT	
L e i	b.	L e i	b.
La Co Spese	1.712 —	Per Co. Taxe de înscriere	290 —
" Remunerațiuni	5.175 —	" " " cărțile	700 —
" Competințe de morți	13.381 75	" " " morți	34.629 10
" Fond. El. A. Popovici	59 10	Interese și cupoane	587 75
" de rezervă	513 —		
Crestere	15.366 —		
	36.206 85		36.206 85

Arseniu Vlăden
președinte.

Brașov, la 31 Decembrie 1923.

Nicolae Ivan
contabil.

No. 6949—1924.
Cons. orăș.

Concurs

Pentru ocuparea posturilor noi create la contabilitatea și casieria orașului.

Sunt create 5 posturi de funcționari.

Condițiile pentru a putea obține aceste posturi sunt stabilite prin dispozițiile regulamentului pentru aplicarea legii statutului funcționarilor publici.

Retribuțiunile se stabilesc asemenea după acest statut.

Postulanții vor adresa petițiile scrise timbrate și însoțite de documentele necesare până la 7 Iunie a. c. inclusiv acestui consiliu.

Brașov, la 10 Mai 1924.
504 1—1 Consiliul orășnesc.

Emma Villa

Pension Dr. W.
:: Konya ::

TUȘNAD BAI

Confort. Lumină
:: electrică. ::

PRFȚURI MODERATE.

2—0

De vânzare casă cu grădină din Str. Pajiște (B) No. 3, cu două intrări. Informațiuni la Ioan Bărbier, cârciumar. Brașov, Str. Pajiște (A) No. 1. 496 2—6

BERSON

Toc și talpă de cauciuc
BERSON

să pună oțet pe ghetole Dr. căoi economiști nu numai bani, dar veți munaja atât picioarele cât și ghetole Dr. Lloyd 2796.

Caut dela 1 Iunie o perfectă bucătăreasă de preferință acelea ce cunosc bucătăria românească.

Ofertă Subdirector „Fabrică de postav” Prejmer Jud. Brașov.

Saxonia No. 2654 493 2—2

La băile Eforiei școlare, o lipsă de UN MASSEUR și o MASSEUZA, cari pot intra imediat în serviciu. Vor fi preferiți cei cu praxă.

Saxonia Nr. 2675

AVIZ

Subsemnatul, prin prezenta, am onoare a aduce la cunoștința onoratei mele clientele, că am început fabricarea

BRANZETURILOR

mele și anume: a Brânzei secnesti și a brânzei Liptauer și rog pe stimații consumatori să binevoiască a fi cu atențiune la marca

„LICA”

fiind numai acele produse identice și preparate în fabrica, mei care poartă amintita mareă.

Industria pentru fabricarea alimentelor „LICA”

Reprezentantul pentru Brașov, Reinhold Heitz. Karol Albrecht, Sibiu.

507 1—2

S zl. 1496—1924.

Publicațiune.

pentru plățirea taxelor comunale.

Toți contribuabilii, cari sunt obligați la plățirea taxelor pentru apă, canal și eliberarea de construirea drumurilor se provoacă la plățirea acestor taxe pentru quartalul curent până la 24 Maiu 1924.

După acest termen încasarea se va face pe cale executivă. Brașov, la 13 Maiu 1924.

Perceptoratul orășnesc.

502 1—1

Ai dureri iarna din cauza de gerăturilor și le potolește cu KAISER-BORAX. 5—0

Radior No. 1259.

GUMNE CURATIM SANGELE SI NE INTARIM TRUPUL
BROSURĂ F. INTERESANTĂ. NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ. GRATUIT CONTRA JUMEI DE 1 LEU PENTRU PORTO CERETI LA FARMACIA VOREL DIN PIATRA-N.

GUMNE VINDECAM DE REUMATISM SI GUTTA
BROSURĂ F. INTERESANTĂ. NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ. GRATUIT CONTRA JUMEI DE 1 LEU PENTRU PORTO CERETI LA FARMACIA VOREL DIN PIATRA-N.

386 9—12

De arădat pământuri de arat. Strada Lungă 105. 458 3—0

De vânzare casa din Strada de mijloc No. 114. 457 3—0

Albituri bărbătești

gata și după comandă numai

la **Francisco Gross.**

841 4—0 Saxonia 2215

ULTIMA ORA

Răscoala țărănească

Țăranii înarmați au atacat Primăria.

MOINEȘTI, 12 Mai. — Țăranii din satele Stănești, Șesuri și Măgirești s-au răscolat contra autorităților acelor comune din cauza exproprierei moșiei d-nei Maria colonel Strejescu.

În număr de peste 200, înarmați cu ciomege, sape etc., au atacat primăria Măgirești, punând pe fugă pe jandarmi.

S'a chemat în ajutor compania de jandarmi din Meinești.

Criza de guvern în Franța

PARIS, 14 Mai. — În urma rezultatului alegerilor parlamentare, cari s'au terminat în defavorul blocului național, din care făceau parte partidele cari sprijineau politica guvernului Poincaré, membrii guvernului Poincaré, întruniți în consiliu de miniștri au decis să demisioneze cu 1 Iunie. Până atunci guvernul renunțând la orice inițiativă se va mulțumi să gireze lucrările curente.

Noul guvern va fi format după toate probabilitățile de HERRIOT.

Paris, 14. — Nu este exclus ca alegerile să provoace o criză prezidențială, dat fiind că d-l Millerand a ieșit în mai multe rânduri din neutralitatea sa pentru a sprijini prin autoritatea sa blocul național și a declarat chiar că își va părăsi postul, dacă blocul național nu va obține izbândă. În caz de demisie a președintelui republicii, radicalii și socialiștii vor pune candidatura d-lui Painlevé.

Rezultatul oficial al alegerii dela Bocșa-Montană

Dr. Vuia, candidatul guvernului 3885 voturi.

C. Brediceanu candidatul Partidului național român 2207 voturi.

Dr. Teicu, țărănist 340 voturi.

Părintele Avram Imbroane și-a retras candidatura.

Sportive.

Concursurile de Atletică ușoară ale Regiunii Brașov.

Sâmbătă și Duminică, 17 și 18 Mai vor avea loc pe stadionul Vânătorilor de Munte (Cazarma Albă) concursurile regionale de atletică ușoară, cari se vor desfășura după programul următor:

Sâmbătă 17 Mai: 100 m. plat — aruncarea greutății — salt în lungime fără avânt — 200 m. plat — aruncarea discului — salt în înălțime fără avânt — 400 m. plat — 110 m. garduri — aruncarea suliței — 1000 m. plat — 200 m. garduri.
Duminică 18 Mai: Salt în lungime — 400 m. garduri — 300 m. plat — salt în înălțime — 5000 m. plat — salt cu prăjina — stafeta 400 x 100 m. — triplu salt — aruncarea ciocanului — stafeta olimpică.
Juriul concursurilor s'a constituit din Dali: General Schmidt, Col. Bădescu, Col. Strat, Col. Văleanu, Hermann Gust, prof. D. Navrea, Dr. S. Ritter, Lt. Medon.

Foot-Ball Assoc.

Matchul de campionat Olimpia-M.T.E. Brașov, care trebuia jucat la 15 Mai, nu se va mai juca. Știut fiind că Olimpia a renunțat dela participarea la campionat, pe motiv, că Olimpia s'ar stăruie nedreptățită prin suspendarea dreptului de joc pe câte o lună a jucătorilor Henrich și Gritsch. Primul a fost suspendat pe motiv că a jucat cu ghete nereglementare, prin ceace a rănit pe jucători (ghetele au fost bătute cu cuie) iar al doilea pe motiv, că a adus grave insulte arbitrilor Sza-

bo. Ambele decizii au fost aduse de Subcomisiunea de judecată în baza Regulamentului de Foot Ball.

Matchul de campionat Concordia K.S.E. care nu s'a putut ține la 4 Mai, va avea loc la 1 Iunie în Tg.-Săcuiilor.

Lipsa de apă

Dela seafia apeductului orașului primăria următoarele comunicații:

Afară de rețelele țevilor de apă din Blumăna și Brașovul-vechiu se va închide zilnic dela ora 11 seara până la ora 5 dimineața și rețeaua din Cetate până la nivelul Pieții Libertății.

Deoarece din partea administrației apeductului s'a constatat că instalația este defectuoasă și că aceste defecte nu se delatăra din partea proprietarilor de case, ci apa e lăsa să curgă în continuu, populația și în deosebi proprietarii de case sunt provocați ca să repare țevile stricate, robinetele defectuoase și instalațiile de apă dela closet.

Tot astfel să se facă economie cu apa din apeduct, deoarece cu ivirea căldurilor lipsa de apă amenință tot mai mult.

Grădiniile delugate să se ude cu apă din vale, ude această stă la dispoziție.

Proprietarii de motoare, al căror răctor are legătură directă cu apeductul, sunt rugați ca să acomodeze instalația de răcire a cilindrilor prin montarea de rezervoare ca răcirea cilindrilor să se întâmplă prin conduc circular. Deoarece comuna în caz de lipsă de apă are dreptul să sateze în prima linie consumul apei care servește la scopuri industriale, zace în interesul fiecărui proprietar de motor să se facă cât mai independent, de apeduct.

Disolvarea Sinodului din eparhia Aradului

Un document al vremii

Am amintit la timpul său, că P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papai Aradului a închis sesiunea Sinodului în urma dimisiunii a 33 deputați mireni și din cler, dimisiune provocată de abuzurile săvârșite cu prilejul alegerilor de deputați sinodali în dieceza Aradului.

Publicăm azi declarația cetită după deschiderea Sinodului de d-l Vasile Goldis, în numele celor 33 de deputați mireni și din cler:

Prea Sfințite Domnule Episcop.

Aducând la cunoștință, că la îndemnul guvernului țării, prefectul Ioan Georgescu al județului Arad și la porunca acestuia toate organele administrative și polițienești din județul Aradului, subprefectul, primpretorul, pretorii, secretarii, primarii, agromonii, jandarmii, organe ale Siguranței statului, mulți dintre aceștia chiar străini de neamul și de legea noastră s'au ingerat în chip ilegal și ilicit în actul alegerii deputaților pentru sinodul eparhial din Arad, îndemnând și silind pe alegători prin promisiuni, fără de lege și prin amenințările cele mai ticăloase, ca să aleagă de deputați sinodali pe candidații partidului liberal, între ei persoane, cari nici odată în viața lor n'au arătat nici un interes pentru sfânta noastră biserică și așezămintele ei, chiar unii, cari sunt necredincioși și cari neagă dumnezeirea Mântuitorului și în scopul acesta în ziua alegerii au intrat în sfintele locașuri și s'au amestecat de drept în însuși actul alegerii profanând altarele noastre — văzând acest atac încălțica-

bil împotriva libertății noastre religioase și a autonomiei bisericii strămoșești, câștigată prin atâtea jertfe și chiar prin sângele strămoșilor noștri și constatând astfel, că s'a făcut cea mai detestabilă încercare de a vără în sfânta noastră biserică politica de partid și a preface această biserică în arenă a luptelor politice, ceea ce va să zică nimicirea moralei creștinești. precum și primejdirea constituției Șaguniene a bisericii noastre — noi subsemnații deputați mireni ai Sinodului eparhial, aleși din încrederea credincioșilor cari au putut cu adevărat eroism să reziste promisiunilor și amenințărilor sălbătice, ce s'au năpăstuit asupra lor, nu putem consfinți crima săvârșită și astfel nu putem recunoaște acest sinod autoritatea morală și îndreptățirea de a reprezenta interesele adevărate ale sfintei noastre biserici ci protestând împotriva încălcării libertății religioase, a autonomiei și a Constituției noastre bisericești, prin aceasta abțicem la credenționalele noastre de deputați sinodali și rugăm pe Preasfinția Voastră a lua în consecință hotărârile, ce veți afla de cuviință. Ai Preasfinției Voastre fi sufletești.

Arad, la 4 Maiu 1924.

(Urmează înaltiturile)

În urma acestei declarații s'a constatat că n'au mai rămas în Sinod decât 17 deputați, aleși cu ajutorul autorităților liberale și în consecință P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papai a încheiat sesiunea, nefiind Sinodul capabil să aducă hotărâri valide.

INFORMAȚIUNI

Arborarea drapelului. Pentru a se evita pe viitor neînțelegeri privitoare la arborarea drapelului, ministerul de Interne face cunoscut prefectilor din țară că cu ocazia sărbătorilor naționale, precum și cu prilejul diferitelor festivități nu se vor arboriza pe edificiile publice decât drapelul românesc.

Dela graniță. Pe cale particulară via și tirul de peste Nistru cum că sovietele ar fi instalat dealungul frontierei posturi de telegrafice și telefonice fără fir.

Inecat. În ziua de 7 Maiu e. c., familia subvizorului școlar Nicoară din Satu mare, a fost lovită de o mare nenorocire. Fiul cel mare elev în clasa II la liceul Mihail Eminescu, s'a înecat în Someș. Această moarte neașteptată pare cu atât mai curioasă, cu cât nu e vorba de obișnuitele neglijențe ale copiilor, când dornici de sporturi, se aruncă pentru a învinge valurile, adesea peste puterile lor. Micul Nicoară însă, dorind să facă o plimbare cu barca și, probabil, necontrolând rezistența ei, s'a prăbușit. Apele Someșului mari l-au înghițit în câteva minute. Se crede că, a fost purtat de Someș departe.

Prinderea unui spârgător. Swat vre-o câteva luni, de când zăm scris despre spargerea și furtul comise la magazinul din strada Mihail Weiss al fabricii de piele Frații Scherg. Spuneam atunci că urmărit ca autor este

un cunoscut spârgător Ioan Moldovan originar din Sibiu.

Poliția din București a reușit acum să pună mâna pe acest periculos spârgător, cu care ocazie au fost găsite asupra lui o sumă mai mare de bani și o cantitate de piele în valoare de 90.000 lei. Moldovan a fost predat poliției din loc, care a început cercetările pentru constatarea diferitelor spargeri și furturi al căror autor este el.

Dela C. E. R. Simplonul a suferit cu începere dela 1 lunie următoarele modificări în mersul său: Va pleca din gara de Nord la 2.40 d. a. și va sosi în Jimboba a doua zi la 5.45 dim. plecarca din Jimboba la 12 noaptea și sosirea în București la 3 d. a.

Trenul accelerat 21 București-Oradea-Mare a fost prelungit până la Sighetul Marmăției cu plecarea din București la 9.30 a. m. în loc de 7.20 și sosirea la Sighetul Marmăției noaptea la 2.50. Aceste dispozițiuni intră în vigoare pe ziua de 1 Iunie a. c.

Maiorul școlilor noastre. Favorizați de un timp admirabil elevii școlilor românești superioare, secundare și primare din loc au făcut azi dimineața excursiunea obișnuită anuală în Ștejeriș. În cânteculele elevilor și sunetele muzicii militare cortegul imponant și pitoresc, pornind din fața liceului Șaguna, a traversat Piața Libertății, strada Principele Carol, luând drumul în pădure peste Livadia Poștei.

Locale

Alte trei conferințe. Părintele Podea anunță alte trei conferințe pe zilele de 19, 20 și 21 Mai, în sala dela Cesa Sfântului la orele 6.15 p. m. de următorul conținut:

- Originile creștinismului.
- Originile și evoluția sectelor religioase.
- O sută de ani de luptă până la prohibirea alcoolului în Statele Unite.

Sindicatul național „Avram Iancu”, organizează pentru seara de Sâmbătă în 17 Maiu a. c. în localul Untunei meseriașilor (Gewerbeverein) o serată dansantă cu un program de cor și orchestra și declamații, la care sunt invitați a lua parte toți membrii și cunoscuții acestui sindicat. Cântările vor fi executate de corul bisericii Sf. Nicolae, orchestra de soc. „Armonia”. Inceputul la 9 oare seara. Prețul de intrare 25 lei de persoană.

Târgul de primăvară din Budapesta se va ține în timpul dela 31 Maiu până la 10 Iunie a. c. Vizitatorii târgului se bucură de numeroase favoruri și anume: dela 30 Maiu până la 10 Iunie vizitatorii târgului au o reducere de 50 % pe toate liniile de cale ferate ungară, precum și pe vapoarele societății de navigație pe Dunăre.

În baza legitimației de târg se vor plăti din taxele pentru viza pașaportului numai 50 %. În cazul când cineva nu și-ar putea procura viza la timp, va putea trece neimpieecat granița cu pașaportul și legitimația de târg. Atunci se va plăti taxa de viză redusă la Budapesta, (Piața Târgului).

Vizitatorii târgului să se adreseze pentru locuințe biroului de circulație al streinilor (IV. Harkör 1, Telefon interurban 2-34). Pe cât posibil să se rețină locuințele cu 10 zile înainte.

Orice alte informațiuni se pot lua din prospectul care va fi pus la dispozițiunea celor interesați de către Camera de comerț și industrie. În biroul acesteia se pot obține și legitimații de târg cu 100 Lei de bucată.

Donațiune. Dna Blebea din Cluj donează pentru masa stud. „Virgil Onișu” din Brașov, suma de 100 lei. Mulțumiri. Direcțiunea.

Se caută pentru angajare imediată: un contabil, un vânzător în prăvălie și un servitor. Oferte:

Federala Cooperativelor Brașov
Strada Porții No. 47.
505 1-2

Domnii Abonați ai ziarului care sunt în restanță cu plata abonamentului, sunt rugați ca de urgență să trimită costul abonamentului prin mandat postal, contrar vom fi siliți a sista trimiterea ziarului.

Administrația.